

Automaticky řízené kotle

na spalování hnědého uhlí ...

... nejlevnější vytápění

Návod k obsluze a údržbě

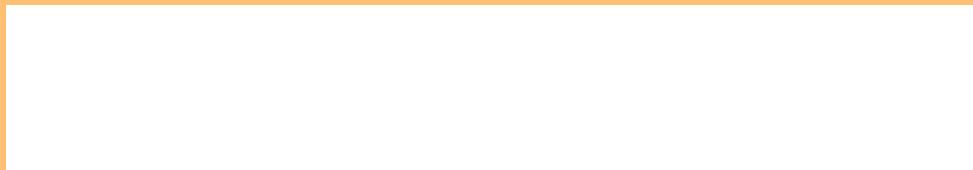
VARIMATIK VM 15

VARIMATIK

www.varimatik.cz

Typ a výrobní číslo kotle

Prodejce

Obsah

Zákaznické desatero	2
Účel a použití	3
Technické údaje	4
Technický popis	5
Elektrická zařízení	8
Instalační podmínky	9
Montáž kotle	12
Provoz kotle	13
Kotel užívání provozovatele	14
Možné poruchy a jejich odstranění	17
Závazné pokyny pro montáž a projektování kotlů do topných systémů	17
Seznam servisních organizací	18
Likvidace odpadů	18
Důležité pokyny a upozornění	18

Přílohy

1 Ovládací skříňka kotle – ADEX SL-3	20
2 Schéma kotle Varimatik VM 15	25
3 Schéma zapojení kotlů do vytápěného okruhu	26
4 Základní technické údaje kotle Varimatik VM 15	27
5 Schéma umístění kotlů VARIMATIK	28
6 Možné poruchy a způsob jejich odstranění	29

DĚKUJEME VÁM, ŽE JSTE SI ZAKOUPILI KOTEL VARIMATIK VM 15

Pro Vaši spokojenosť, **dľouhou životnosť a správnu funkciu kotle** po celou dobu jeho používania, Vám doporučujeme dodržať tyto hlavné zásady:

PŘED UŽÍVÁNÍM KOTLE SE DŮKLADNĚ SEZNAMTE S TÍMTO NÁVODEM

1. Jako **palivo** používejte výhradne **hnědé uhlí (ořech2)** s výhřevnosťí $16\text{--}20 \text{ MJ}\cdot\text{kg}^{-1}$
  2. Pro **uvedení kotle do provozu** využívejte výhradně služeb autorizovaných montážních firem proškolených firmou VARIMATIK s.r.o.
  3. **Při provozu kotle teplota vratné vody na vstupu do kotle nesmí klesnout pod 65°C .**
  4. Dbejte, aby všechna dviřka a víka dokonale **těsnily** (víko výměníku, násypky, popelníku, sazová dviřka). Připadné netěsnosti snižují účinnost kotle a zhoršují spalovací poměry. Při netěsnícím víku násypky může dojít k prohoření paliva do násypky. Dodržujte zásadu na novou topnou sezónu – nové těsnění!
  5. Kotel smí **obsluhovat pouze osoby starší 18 let, seznámené s obsluhou kotle a kotelního zařízení; je nutné zamezit přístupu dětí!**
  6. **Palivo** doplňujte včas, a to již při min. 25% paliva v násypce.
- Násypku** ani ostatní těsněné otvory **neotvírejte bez běžícího ventilátora.**
7. Při každém doplňování paliva **odstraňte popel**.
Pravidelně (jednou denně) kontrolujte množství popela a odstraňte jej vždy, když je popelníková zásuvka plná.
Pokud není popel odstraňován pravidelně, může dojít k deformaci roštu a zákazník ztrácí nárok na záruku !!!
  8. **Kotel čistěte dle pokynů uvedených v návodu.**
  9. **Při odstavení kotle na delší dobu vyjed'te palivo z násypky a otevřete víko.**
Zabráňte odpařování vlhkosti z paliva a její kondenzaci na stěnách násypky která vede ke korozi vnitřní časti.
  10. Dbejte všech pokynů tohoto návodu na obsluhu a údržbu.

POZOR: Při nedodržení zásad uvedených v „Návodu“, může dojít k podstatnému zkrácení životnosti tělesa a roštu kotle včetně ztráty záruk.

Poloautomatické kotle VARIMATIK na spalování hnědého uhlí jsou moderní zdroje tepla pro teplovodní vytápěcí systémy a plně nahrazují kotle starší konstrukce na uhlí, dřevo, topný olej, plyn atp.

Tyto kotle nové generace se vyznačují třemi hlavními výhodami oproti dosavadním typům uhelných kotlů:

- 1) Spalovací proces probíhá s minimálním dopadem na životní prostředí. Tzn. že kotle lze provozovat tak, aby emise škodlivin ve spalinách byly pod hodnotami emisních limitů stanovených Nařízením vlády č. 146/2007 Sb.
- 2) Způsob spalování hnědého uhlí zajišťuje **dosažení vysoké účinnosti** spalovacího procesu v hodnotách 80–84%. To jsou hodnoty až o 25% vyšší než u standardních kotlů na tuhá paliva s klasickým odhoříváním.
- 3) Konstrukce kotle umožňuje **automatický provoz kotle** bez obvyklých zásahů obsluhy a to v rozsahu objemů násypky a popelníku.

Kotle jsou vybavené automatikou umožňující provoz s občasnou obsluhou a řízení tepelného výkonu kotle pokojovým termostatem nebo jiným programovatelným řídicím systémem s ochranou kotle proti nízkoteplotní korozii. Obsluha zajišťuje pouze doplňování paliva do velkoobjemového zásobníku kotle a odstraňování popela ze spáleného uhlí.

ÚČEL A POUŽITÍ

Poloautomatické kotle VARIMATIK VM 15, jsou určeny výhradně pro spalování tříděného hnědého uhlí dodávaného pod obchodním označením o2 (ořech 2) o zrnitosti 10–20mm, výhřevnosti $16\div20 \text{ MJ.kg}^{-1}$, průměrném obsahu vody 28,5% a průměrném obsahu popela 12%. Ve smyslu ČSN EN 303 – 5 se jedná o palivo označené „Hnědé uhlí – b“. Lze je používat pro vytápění rodinných domů, rekreačních zařízení, dílen, provozoven, skleníků a všude tam, kde se požaduje plynulé a regulovatelné teplovodní vytápění s minimálními nároky na dohled a obsluhu. Po zatopení kotel může pracovat řadu týdnů zcela automaticky při pouhém doplňování paliva a odstraňování popelu (závislost na kvalitě paliva).

Kotle lze přímo připojit na vytápěnou soustavu s maximálním tlakem v systému 200 kPa (20 m vodního sloupce). Pro soustavy s větším hydrostatickým tlakem musí být použit oddělovací výměník. Pro provoz kotle je nezbytný el. přívod 230 V/6A samostatně jištěný).

VARIMATIK VM 15 je určen pro vytápění rodinných domů a jiných objektů, pro ohřev teplé užitkové vody se stanoveným celkovým ztrátovým tepelným výkonem v rozmezí 8–15 kW.

1. TECHNICKÉ ÚDAJE

Kotel byl vyroben podle dokumentace předložené k typovým zkouškám Strojírenskému zkušebnímu ústavu SP v Brně. Zkoušky byly provedeny podle ČSN EN 303-5. Kotlové těleso je zhotoveno jako ocelový svařenec a součástí namáhané přetlakem odpovídají požadavkům dle článku 4.1.3.3 ČSN EN 303-5. Kotle s automaticky řízeným provozem – VARIMATIK, jsou teplovodní a jsou konstrukčně řešeny na pracovní přetlak do 200 kPa. Kotle jsou v průběhu výroby odzkoušeny na těsnost zkušebním přetlakem 400 kPa a vyhovují požadavku elektrické bezpečnosti dle ČSN EN 60 335-1:1997.

Kotle VARIMATIK VM15, jsou vybaveny válcovým spalovacím rostem s elektrickým pohonem, vyžadují pro provoz elektrické napájení 230 V / 6A. V případě přerušení dodávky el. energie přechází kotel automaticky do stavu pohotovosti (normální provozní stav). Po obnovení dodávky el. energie kotel pokračuje v provozu. Ke kotli je dodáván ventilátor pro odtah spalin. Ventilátor se obvykle instaluje na standardní komín jehož konstrukce musí vyhovovat ČSN 73 4201. Pro provoz kotlů je přirozený tah komína nedostačující !

1.1 Popis kotle

Kotel je řešen jako svařenec z ocelových plechů a trubek (viz příloha). Přenos tepla ze spalovaného paliva do teplonosného média je realizován přes stěny spalovací komory a stěny spalinového výměníku. Palivo je spalováno na horní části válcového rostu. Do jeho vnitřní horní části je cíleně nasáván spalovací vzduch. Na rošt je přiváděno palivo skluzem z násypky paliva. Cyklicky je pak vynášeno do spalovacího prostoru. Zde probíhá intenzivní hoření způsobené tahem spalinového ventilátoru. Vzniklé spaliny jsou vedeny podél stěn spalovacího prostoru do spalinového výměníku. Zde jsou vychlazeny na teplotu cca 200°C. Přes kouřovod (obvykle dvourstvá nerezová polohebná hadice) jsou spaliny přiváděny na vstupní hrdlo ventilátoru. Tímto jsou pak vháněny do komínového odtahu.

Teplonosné médium je přes vstupní hrdlo umístěné v dolní části zadní stěny kotle, přiváděno do dvojitého pláště spalinového výměníku. Rozdílem měrné hmotnosti ohřívaného média dochází k jeho proudění podél vnitřních stěn do horních partií kotle odkud je následně, přes výstupní hrdlo, vyvedeno z kotle do topného okruhu.

Rozměry kotle jsou uvedeny v příloze.

1.2 Základní díly tvořící těleso kotle (viz přílohy)

Kotel je sestaven z těchto základních dílů:

- a) trubkový spalinový výměník
- b) spalovací komora se spalovacím a popelovým prostorem
- c) válcový rošt s pohonem
- d) palivová násypka

1.3 Příslušenství kotle

Kotle jsou dodávány s následujícím příslušenstvím:

- a) spalinový ventilátor
- b) řídící a ovládací el. skříňka
- c) popelníková zásuvka

- d) termomanometr pro kontrolu tlaku a teploty výstupní vody
- e) spalinový teploměr

2. TECHNICKÉ ÚDAJE

2.1 Těleso kotle

je ocelový svařenec, jehož hlavní části tvoří ohniště, výměník a popelník. Po ověření těsnosti tlakovou zkouškou jsou povrchové části tepelně izolovány. Otvory vedené do kotle slouží k zapalování, kontrole hoření, plnění a čištění, jsou těsněny proti přisávání vzduchu do kotle podtlakem v kotli. Standardně se kotel dodává v provedení levostranném (při čelním pohledu na zásobník je pohon vlevo), pravostranné provedení je možné na objednávku.

2.2 Zásobník uhlí

je přišroubován k tělesu kotle. Spojovací příruba je utěsněna těsnicím materiélem. Na horní části zásobníku je vzduchotěsně (proti podtlaku v kotli), uzavíratelné víko, přes které se zásobník doplňuje palivem. Těsnění víka nesmí být poškozené. I při malé netěsnosti víka, může dojít k prohoření uhlí z roštu do zásobníku.

2.3 Popelník, popelníková dvířka

slouží k zachycení padajícího popele a škváry z válcového roštu. Popelníková dvířka umožňují vybírání popele z prostoru pod roštem. Tento prostor je vybaven popelovou zásuvkou. Je důležité, aby se po zpětném vložení prázdné zásuvky víko těsně uzavřelo a tento stav byl zkонтrolován.

2.4 Kontrolní průzor

slouží k pozorování vzhledu plamene a průběhu spalování uhlí na roštu. U správně nastaveného krovkování musí popeloviny odcházející do popelníku být dokonale vyhořelé. V průběhu seřizování kotle a pozorování plamene musí být víčko kontrolního otvoru nasazeno a sledování plamene probíhá přes malý kontrolní otvor nebo žáruvzdorné sklo(není příslušenstvím kotle). Pozorovacím průzorem je možné odstranit případné cizí předměty na roštu bránící jeho otáčení. Za provozu musí být uzavřen kovovým víčkem.

2.5 Zapalovací otvor

slouží k zapalování kotle. Po zapálení musí být uzavřen dodanou zátkou a tato zajištěna.

2.6 Přívod vzduchu

Vzdušnice zajišťuje přívod vzduchu do vnitřního horního prostoru roštu, na kterém probíhá hoření paliva. Je pod krytem pohonu roštu. Její nastavení provádí při zapalování kotle servisní pracovník, **včetně kontroly přisávací klapky vzdušnice!**

Při zahřívání kotle musí být zkonzervována těsnost mezi vodicí trubkou a trubkou vzduchové trysky (zádný vzduch nesmí mezikružím do kotle pronikat). Případnou netěsnost je třeba odstranit silikonovým tmelem.

2.7 Pohon roštu

Otačení roštu je realizováno elektropohonem se šnekovou převodovkou přes ozubený převod. Dávkování paliva pro spalování se provádí přerušovaným chodem. Provoz pohonu je řízen z ovládací skřínky. Dobou chodu a prodlevy se seřizuje průběh spalování. Seřízení provádí servisní pracovník. Mezi velkým kolem ozubeného převodu a hřidelí roštu jsou nainstalovány střížné kolíky. Tyto mají zabránit mechanickému poškození převodů nebo motorku převodovky v případě, kdy se s palivem dostane mezi rošt a kotlovou klenbu větší předmět nebo kovový prvek a dojde k zablokování otáčení roštu. Pokud taková situace nastane a dojde k jejich přestřízení, je po zhasnutí ohně a odpojení kotle od elektrického napájení pro odstranění závady nutné předmět, který rošt zablokoval bud' přes kontrolní průzor nebo násypku odstranit:

- a) Demontovat kryt pohonu.
- b) Zbytky kolíků odstranit a nainstalovat nové.
- c) Po kontrole funkce pohonu vrátit kryt na své místo!

V případě, že je oprava prováděna s hořícím palivem na roštu musí být v provozu ventilátor.

2.8 Otočný rošt

je válcového provedení. Zajišťuje dodávku paliva, jeho vyhoření, distribuci (rozdělení) vzduchu pro spalování a odvod popela do popelníku.

2.9 Řídící automatika (ovládací skřínka)

je umístěna na boku kotle. Zapíná a vypíná chod spalinového ventilátoru a roštu kotle podle nastavené teploty topné vody (krok roštu). Řídící automatika umožňuje nastavení teploty výstupní vody z kotle v rozmezí hodnot 60–90°C. Pro případ selhání funkce kotlového termostatu je kotel vybaven pojistným (havarijním) termostatem.

Řídící automatika umožňuje nastavení podávání optimálního množství paliva.

2.10 Víko výměníku

Po jeho otevření je umožněna kontrola a čištění trubek výměníku od nálepů sazí a popílku. Po vycíštění trubek je nutno víko těsně uzavřít a jeho těsnost zkontolovat. Přes netěsnící víko je přisáván falešný vzduch do kotle, který zatěžuje ventilátor a omezuje nasávání vzduchu do prostoru roštu. Přisávaný vzduch přes víko, snižuje ekonomiku provozu kotle a kvalitu spalování.

2.11 Sazový otvor

slouží k vybrání sazí (tzv. tuhých úletů) zachycených ve spodní části výměníku. Je umístěn pod popelníkovými dvířka a je na něm přiložen odjímatelný plech.

Po vybrání sazí je nutno vrátit plech zpět na místo, dvířka těsně uzavřít a stav zkontolovat.

2.12 Topná voda

příruba (nátrubek G5/4") výstupního potrubí ohřáté vody v kotli slouží k napojení kotle k topnému systému a tím i k přenosu tepla ze spalovaného paliva do vytápěného objektu. V topném okruhu je nutno používat upravenou vodu, nebo alespoň použít vhodný

antikorozní přípravek (např. INHICOR) Voda ze systému nesmí být odebírána. Každé následné doplňování vnáší do topného systému kaly které se usazují v kotli.

2.13 Vratná voda

Příruba (nátrubek G5/4") vstupního potrubí slouží k přivedení ochlazené vody z topného systému do tělesa kotle. Teplota vratné vody z hlediska konstrukce kotle nemá klesnout pod 65°C. Může dojít k nízkoteplotní korozi a ke snížení životnosti kotlového tělesa. Výrobce doporučuje pro udržování teploty vstupní vody použít řízený čtyřcestný směšovací ventil (viz příloha).

Pomocí tohoto ventilu se reguluje, seřizuje (ručně nebo automaticky pomocí servomotoru) teplota vody na vstupu vody do kotle a současně teplota v topném systému.

2.14 Napouštěcí nátrubek

je umístěn v nejnižším místě kotle a slouží jak k napouštění a vypouštění vody z kotle, tak i k dopouštění nebo vypouštění topného systému.

2.15 Termomanometr

Nad příruba výstupu topné vody z kotle se umísťuje termomanometr. Umožnuje kontrolu teploty topné vody a současně tlaku v kotlovém systému. Tlak vody v kotli nesmí převyšovat 200 kPa.

2.16 Kouřovod

Vývod spalin z kotle se spojuje s kouřovým ventilátorem kouřovodem. Jako kouřovod může sloužit potrubí z nerezového plechu o průměru 120 mm a síle plechu 1 mm (doporučujeme osazení dvírky na čištění), nebo nerezová flexibilní hadice o průměru 120 mm a síle 2×0,12 mm, zajištěná na přírubách šroubovými sponami (max. délka 1,5 m).

Je nutné zajistit těsnost kouřovodu! Kouřovod směrem od kotle má trvale stoupat.

2.17 Spalinový teploměr

je umístěn na výstupu spalin z kotle a slouží ke zjišťování teploty spalin. Podle údaje teploměru se provádí seřízení kotle a stanovuje doba čištění výhrevních ploch.

2.18 Víko násypky

slouží k doplňování paliva do kotle. Je vybaveno těsněním které zabraňuje vstupu vzduchu do spalovacího prostoru kotle. Zabraňuje také unikání odpařených plynů z uhlí do prostoru kotelny. Styk víka násypky s tělesem násypky musí být vzduchotěsný (včasná výměna).

UPOZORNĚNÍ:

V případě poškozeného nebo jinak netěsnícího víka může dojít k prohoření paliva až do násypky a k vyhoření těsnících prvků.

2.19 Kryt pohonu

slouží jako bezpečnostní prvek chránící obsluhu kotle proti úrazu při otáčení ozubeného převodu. Před demontáží krytu pohonu je nutno vypnout posuv roštu a kotel odpojit od el. proudu. V případě výměny střížného kolíku (při vniknutí cizího předmětu mezi rošt a těleso kotle), tj. po demontáži krytu, je bezpodmínečně nutné po opravě kryt znovu nainstalovat.

3 ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

Připojení kotle musí být realizováno v souladu s ČSN 33 2000-4-41, článek č.413.1 – Ochrana samočinným odpojením od zdroje, článek 413.1.1.2 – Uzemnění a ochranné vodiče, článek 413.1.2.1 – ochranné pospojování. Vlastní připojení je realizováno do síťové zásuvky kabelem HO 5 VV – F 3 G 1,5. Ventilátor je připojen z ovládací skřínky kabelem HO 5 VV – F 3 G 0,75.

3.1 Elektronický regulátor kotle

3.1.1 Základní popis

Pro ovládání kotlů VARIMATIK jsou používány elektronické regulátory ADEX typové řady SL 3 firmy KTR s.r.o. Uherský Brod, které slouží k ovládání motoru otočného roštu kotle, odtahového ventilátoru a oběhového čerpadla. Regulátor spíná ventilátor při poklesu teploty topné vody a vypíná jej při dosažení teploty nastavené (hystereze spinání cca 5°C). Současně s chodem odtahového ventilátoru je spuštěno cyklické spínání posuvu roštu. Délka kroků motoru roštu a prodlevy je nastavitelná pro případnou změnu kvality spalovaného paliva (orientační nastavení 1,3:100). Základní nastavení provede servisní pracovník při instalaci kotle. Při dosažení nastavené teploty výstupní vody regulátor vypne odtahový ventilátor i posuv roštu. Na regulátor je připojen havarijní termostat HT. Termostat je umístěn na tělese kotle spolu s čidlem teploty TK. Je pevně nastaven na teplotu 100°C. Překročí-li teplota topné vody tuto hodnotu, např. při poruše čerpadla v topném okruhu, HT se rozepne. Regulátor vyhodnotí rozepnutí havarijního termostatu, signalizuje havarijní stav a blokuje chod ventilátoru i posuv roštu. Havarijní stav je možno odstranit až po vychladnutí kotle na cca 60°C postupem uvedeným v návodech pro regulátory.

3.2 Uvedení do provozu – provádí servisní pracovník

Přívodní síťová šňůra, motor posuvu roštu, teplotní čidlo a havarijní termostat jsou zapojeny na svorkovnici přímo ve výrobě.

3.2.1 Připojení odtahového ventilátoru (viz schéma zapojením ADEX) (příloha č. 1, obr. 2)

Při instalaci kotle se na svorky připojí přívod motoru odtahového ventilátoru.

3.2.2 Připojení k síťovému napájení

Regulátor se připojuje do pevně instalované zásuvky 230V/50Hz (samostatně jištěné 6A) pohyblivým přívodem s vidlicí. Před zapojením je nutno zabránit kontaktu vodičů zapojených do regulátoru s ohřívanými částmi kotle a kouřovodu. Po připojení musí být síťová zásuvka přístupná bez omezení.

3.2.3 Výchozí nastavení časování roštu

Nastavení se provádí během topné zkoušky kotle podle pokynů výrobce.

3.3 Obsluha regulátoru uživatelem

Seřízení provozu kotle je provedeno po nastavení teploty výstupní vody a času posuvu a prodlevy chodu roštu ovládacími prvky regulátoru. Nastavení se provádí podle pokynů uvedených v „Návodu k obsluze“ pro konkrétní typ užitého regulátoru na kotli.

3.4 Elektrické jištění

Regulátor obsahuje pojistky:

- a) Pojistka elektroniky T 63mA (viz příloha). Při jejím přepálení nesvítí kontrolka „SÍŤ“ po zapnutí síťového vypínače.
- b) Pojistka motorů T 3,15 A (viz příloha). Při přepálení pojistky způsobí odpojení ventilátoru i motoru roštu. Tím je zamezen přísun paliva při poruše odtahového ventilátoru.

UPOZORNĚNÍ:

Výměnu pojistek je možno provést pouze při odpojeném síťovém přívodu. Dochází-li opakovaně k přepálení pojistky, je nutno najít příčinu. Nelze problém řešit osazením pojistky s větší jmenovitou hodnotou.

4 INSTALAČNÍ PODMÍNKY

4.1 Oprávnění k instalaci

Kotel smí instalovat montážní firma, která má oprávnění provádět instalaci dle ČSN 06 0310. Jakýkoliv zásah do elektrické části kotle nebo zapojování dalších ovládacích prvků může provést pouze organizace s platným oprávněním k provádění servisních prací na kotli VARIMATIK.

4.2 Přeprava kotle

Na určené stanoviště doporučuje výrobce přepravovat kotel tak, jak je dodáván.

Za přepravu do místa určení odpovídá přepravce. Kotel musí být v přepravním prostředku řádně fixován aby nedošlo k jeho poškození. Kotel na stanovené místo, pokud to z prostorových důvodů není možné, přepravujeme bez obalu přenesením za spodní základovou desku kotle. V žádném případě se nesmí kotel přenášet za trubky topné vody.

4.3 Umístění

Kotle VARIMATIK mohou být instalovány v uzavřených prostorách v „obyčejném základním prostředí AA5/AB5 dle ČSN 33 2000-3:1995. Je-li kotel umístěn ve sklepě, doporučuje výrobce jej umístit na nehořlavou podezdívku vysokou alespoň 50 mm k zamezení vlivu vlhkosti. Podesta pod kotlem má přesahovat přes půdorys kotle minimálně o 400 mm ve všech směrech. Kotel se nesmí ve spodní části po obvodu zalivat cementovou maltou. Před kotlem musí být ponechán volný prostor min. 1000 mm pro přikládání paliva a čištění kotle. Je-li kotel postaven bočně ke stěně, musí být zachována vzdálenost od stěny 600 mm a z druhé strany ponechán volný prostor pro případné vyjmutí hřidele rotačního roštu a pro odstraňování úletového popílku (sazí) ze sazových dvírek je nutné, aby byla vzdálenost min. 1000 mm. Za kotel musí být zachována vzdálenost od stěny min. 600 mm. Podhled kotelny (strop) musí být ve výšce min. 2100 mm od podlahy aby bylo možno provádět manipulaci s víky kotle, čisticími prvky (turbulátory) a přikládání paliva do zásobníku bez omezení.

Do místa instalace musí být zajistěn přívod vzduchu pro spalování a odvětrání kotelny.

Umístění kotle musí vyhovovat bezpečnostnímu připojení:

- a) na komín.
- b) k elektrické síti
- c) k otopnému systému

UPOZORNĚNÍ:

Dojde-li k nebezpečí vniknutí hořlavých par nebo plynů do kotelny nebo při pracích, při nichž vzniká přechodné nebezpečí požáru nebo výbuchu (lepení podlahových krytin, náterý hořlavými barvami apod.), musí být kotel včas před zahájením prací odstaven a zbaven žhnoucích částic!

Na kotel a do vzdálenosti menší než je bezpečná vzdálenost od něj nesmí být kladený předměty z hořlavých hmot!!!

Kotel smí obsluhovat pouze osoby starší 18 let seznámené s obsluhou kotle a kotelního zařízení. Ponechat děti bez dozoru dospělých u kotle je nepřípustné!

4.4 Bezpečnostní podmínky

Kotel musí být umístěn v samostatné kotelně na nehořlavé podestě a v bezpečné vzdálenosti od stavebních hmot. Bezpečná vzdálenost je stanovena ČSN 06 1008 (Požární bezpečnost lokálních spotřebičů a zdrojů tepla). Bezpečnou vzdálenost kotle od hořlavých materiálů lze snížit na polovinu (200 mm), jestliže jsou použity tepelně izolující nehořlavé desky o tloušťce min. 5 mm, které musí být umístěné 25 mm od chráněného hořlavého materiálu (vzduchová izolace). Stínící deska nebo ochranná clona (na chráněném předmětu) musí přesahovat obrys kotle včetně kouřovodů na každé straně nejméně o 150 mm a nad horní plochou kotle nejméně o 300 mm. Pokud nelze dodržet bezpečnou vzdálenost (např. na chatách, v mobilních zařízeních apod.) je nutné stínící deskou nebo ochranou clonou opatřit i zařizovací předměty z hořlavých látek. Dále je nutné se řídit ČSN EN 13501-4+A1. Elektrické připojení kotle musí být realizováno v souladu s ČSN 33 2000-4-41

Tab. č. 1

Stupeň hořlavosti stavebních hmot a výrobků	Stavební hmoty a výrobky zařazené do stupně hořlavosti
A – nehořlavé	žula, pískovec, betony, cihly, keramické obkladačky, malty, protipožární omítky atd.
B – nesnadno hořlavé	Akumin, izomin, heraklit, lignos, desky z čedičové plsti, desky ze skelných vláken, novodur
C1 – těžce hořlavé	dřevo listnaté (dub, buk), desky hobrem, Překližky, sirkolit, werzalit, tvrzený papír (umakart, ecrona)
C2 – středně hořlavé	dřevo jehličnaté (borovice, modřín, smrk), dřevo třískové a korkové desky, prýzové Podlahoviny (Industrial, Super)
C3 – lehce hořlavé	Dřevovláknité desky (Hobra, Sololak, Sololit), Celulózové hmoty, polyuretan, polystyren, polyethylen, lehčený PVC

4.5 Podmínky pro přívod a odvod vzduchu

Pro spolehlivou funkci kotle je nutné zajistit dostatečný přívod a odvod vzduchu. Doporučuje se provedení kontrolního přepočtu větrání kotelny projektantem. Otvor pro přívod vzduchu musí být minimálně 1,5 násobek klasického komínového odtahu. Vzduch musí být přiveden k podlaze kotelny.

UPOZORNĚNÍ:

Teplota v kotelně nesmí přesáhnout 45 °C. (a neměla by klesat pod 15°C)

4.6 Odvod spalin

Nucený odtah spalin z kotle do komína zajišťuje ventilátor. Stanovená účinná výška komínu je minimálně 5 m. Pro kotle VARIMATIK se musí použít samostatný komínový průduch, který je realizován v souladu s ČSN 73 4201 (Komíny a kouřovody - Navrhování, provádění a připojování spotřebičů paliv) a nevykazuje zjevných závad.

Kouřové potrubí by mělo neustále stoupat o 5 %. Kouřové potrubí ke kotli a ventilátoru musí být pevně nasazeno, utěsněno a zajištěno proti uvolnění vhodnou objímkou. V případě použití ohebné hadice tl. $2 \times 0,12\text{mm}$ (ČSN 73 4201) nesmí být tato delší jak 1500 mm.

Před připojením kotle na spalinovou cestu a uvedením do provozu musí být provedena revize komína dle ČSN 73 4201.

5 MONTÁŽ KOTLE

5.1 Oprávnění k montáži

Montáž kotle může provést pouze oprávněná společnost (firma) disponující platnými doklady na instalatérské a topenářské práce. S kotlem obdrží odběratel. Návod k obsluze a údržbě kotle a záruční list.

5.2 Závazné normy

Pro montáž kotlů jsou závazné pokyny uvedeny v ČSN 06 0310 (Ústřední vytápění a montáž) a ČSN 06 0830 (Zabezpečovací zařízení pro ústřední vytápění a ohřívání užitkové vody). Výkonové vyložení kotle připojovaného k topné soustavě musí být v souladu se stanovenými tepelnými ztrátami objektu. Tyto je nutno konzultovat s projektantem nebo je dokladovat již provedeným projektem. Připojení kotle k vytápěné soustavě musí respektovat podmínku výrobce (použití čtyřcestného směšovacího ventilu) pro zajištění teploty vratné vody do kotle s teplotou min. 65°C (viz příloha). Vytápěná soustava musí být vybavena zabezpečovacím zařízením proti překročení provozního tlaku kotle (tj. 200 KPa) a zařízením pro kompenzaci změny objemu vody v soustavě.

Spalinová cesta musí vyhovovat podmírkám dle ČSN 73 4201

Elektrické připojení kotle musí být realizováno v souladu s ČSN 33 2000-4-41:únor 2000

UPOZORNĚNÍ:

Pokud je kotel provozován s tlakovou expanzní nádobou, musí být její montáž provedena přesně podle pokynů výrobce a v souladu s ČSN 06 0830. Nádobu smí instalovat pouze organizace, která má oprávnění instalovat teplovodní otopné systémy dle ČSN 06 0830.

5.3 Vlastní montáž

Kotlové těleso se umísťuje na podezdívku. Oběhové čerpadlo kotlového okruhu se zapojuje do vratné větve za čtyřcestnou armaturu. Na výstupní potrubí ohřáté vody z kotle se nainstaluje jímka pro termomanometr, pojíšťovací ventil a směšovací čtyřcestná armatura. Pro její instalaci je nutno respektovat pokyny výrobce. V nejnižším místě soustavy a co nejbližše kotli musí být instalována vypouštěcí armatura. (viz. schéma příloha č. 3)

5.4 Naplnění otopné soustavy vodou

Voda pro naplnění kotle a soustavy musí být čirá a bezbarvá, bez suspendovaných látek, oleje a chemických agresivních látek. Její kvalita musí odpovídat ČSN 07 7401 odst. 3.1 a 3.2, jinak je třeba ji zmékčit a to buď fosforečnanem sodným nebo chelatačním činidlem. Po naplnění kotle a otopné soustavy vodou je třeba zabezpečit dokonale odvzdušnění kotle a celé soustavy. Během celého topného období je nutno udržovat stálý objem vody v systému (konstantní tlak). Voda z kotle a otopného systému se nemá nikdy vypouštět nebo odebírat k použití kromě případů nutných, jako jsou opravy apod.

UPOZORNĚNÍ:

Topný systém doporučuje výrobce kotle plnit upravovanou vodou. V případě použití vody neupravené použít alespoň antikorozní přípravek (např. Inhikor,...) Doplňováním systému neupravenou vodou dochází v kotli k usazování vodního kamene, který snižuje účinnost i životnost kotle.

5.4 Příprava teplé užitkové vody

K přípravě teplé užitkové vody může být použit jakýkoliv ohřívák určený pro napojení na topný systém ústředního topení splňující podmínky ČSN 06 0830.

6 PROVOZ KOTLE

6.1 Palivo

Jako palivo pro kotle VARIMATIK s válcovým otočným roštem je určeno sypké, suché hnědé uhlí ořech 2 (výhřevnost cca $16\text{--}20 \text{ MJ}\cdot\text{kg}^{-1}$, zrnitost 10–20 mm, průměrný obsah popela 12%, průměrný obsah vody 28,5%). Dle ČSN EN 303-5 zkoušební palivo: hnědé uhlí b. Použitím jiného paliva než předepsaného, není garantován provoz kotle.

UPOZORNĚNÍ:

Spalování černého uhlí nebo koksu a jakýchkoli odpadů je zakázáno.

6.2 Uvedení kotle do provozu

Po ukončení montáže kotle a připojení na vytápěnou soustavu provede autorizovaná firma (pověřená firmou VARIMATIK s.r.o. k montáži kotle nebo servisní pracovníci VARIMATIK s.r.o.) na základě platného oprávnění, uvedení kotle do provozu v souladu se zněním ČSN 06 0310 odst.8 – Zkoušky zařízení. Po kontrole 100% těsnosti vodního okruhu, provede firma **kontrolu těsnosti kotle proti přisávání falešného vzduchu pod víkem násypy, víkem výměníku, popelníkových dvířek, sazových dvířek a mezikruží přívodu vzduchu**. Současně provede kontrolu funkce vzduchové klapky. Tato kontrola se provádí při spuštěním ventilátoru a utěsněním vstupu vzduchu do roštu (vzdušnice) a zapalovacího otvoru. Za předpokladu bezchybného stavu i funkce posuvu roštu je kotel připraven k zapálení a seřizovacímu provozu (uvezení kotle do trvalého provozu).

6.3 První zapálení kotle

První zapálení a seřízení kotle provádí autorizovaná organizace která má uzavřený smluvní vztah s výrobcem kotlů, nebo servisní pracovníci výrobce. Součástí zapálení a seřízení kotle je seznámení a prověření znalostí obsluhy kotle ze strany provozovatele hlavně po stránce bezpečnosti. Zjištěné skutečnosti z uvádění kotle do provozu zaznamená autorizovaná montážní organizace do předávacího protokolu (záruční list kotle). Protokol potvrzuje provozovatel. Potvrzením protokolu provozovatelem je kotel předán do trvalého užívání a z toho vyplývajících vztahů.

6.4 Nastavení jmenovitého výkonu kotle

Za předpokladu těsnosti kotle, správného tahu ventilátoru a použití předepsaného paliva je výkon kotle určen dobou přísunu paliva otočným roštem.

Provoz kotle s jiným než jmenovitým výkonem není výrobcem kotle povolen.

Nastavení doby pohybu roštu se provede následovně:

- a) Zapnutí síťového vypínače se uvede kotel do provozu.
- b) Čas posuvu se nastaví na cca 1,3 s. Výstupní teplotu nastavíme na 90°C, aby byl zajištěn trvalý chod ventilátoru a roštu po celou dobu seřizování.(viz. návod k obsluze regulátoru příloha č.1)
- c) Výkon kotle se doreguluje délkou kroku roštu a časem prodlevy roštu se seřídí vyhoření paliva.

Orientační nastavení

Jmenovitý výkon kotle	Délka kroku roštu	Čas prodlevy roštu
15 kW	1–1,3 sec	100 sec

- d) Po zapálení kotle a ustálení provozu a po kontrole vyhoření popela se doladí spalování úpravou nastavených časů.

Toto doladění se provádí pouze prodlužováním času prodlevy roštu!

Posuv je nastaven správně, jestliže palivo na roštu úplně vyhoří a popel při spadnutí do popelníku nedoutná. Při správném spalování je teplota na spalinovém teploměru v rozmezí u VM 15 160–200°C.

- e) Řídící jednotka ADEX se nastaví na provozní teplotu 80–85°C a provede se zaškolení uživatele pro obsluhu kotle.

Při změně kvality paliva je nutné změnit nastavený čas posuvu roštu.

Zvyšování výkonu jiným způsobem přináší nebezpečí přehřátí roštu nebo výměníku kotle!

7. KOTEL V UŽÍVÁNÍ PROVOZOVATELE

7.1 Obsluha

Kotel smí být provozován pouze v souladu s „Návodem k obsluze“.

7.2 Příprava kotle na zatopení

Před nasypáním paliva do násyppky a zatopením kotle je nutné zkontrolovat:

- a) Naplnění topného systému upravenou vodou (kontrola tlaku vody v kotli).
- b) Volné otáčení roštu
- c) Automatický chod ventilátoru a motorku krokovacího mechanizmu za studena, na chvíli zapnout motory zapnutím tlačítek „ROŠT“ a „VENTILÁTOR“. Těsnění všech vík (víko zásobníku paliva, popelníková dviřka, sazová dviřka, víko výměníku).

- d) Pokud byl kotel již dříve provozován provést kontrolu zanesení výhřevních ploch výměníku a provést případné vyčištění.
- e) Zkontrolujte stav roštové plochy. Případné nálepy odstranit. Po provedené kontrole bezproblémového stavu kotle lze kotel zatopit.

7.3 Postup při zatápění

Při samotném zatápění postupujte dle následujících pokynů:

- a) Odstraňte záslepku zapalovacího otvoru.
- b) Do zapalovacího otvoru vložte louče (dlouhé třísky) takové délky, aby jejich konec přesahoval konce zapalovacího otvoru.
- c) Do násypky nasypete uhlí.
- d) Kotel připojte na elektrickou síť.
- e) Na řídící skříňce navolte, podle pokynů uvedených v „Návodu k obsluze regulátoru“ provozu ventilátor. V případě, že je kotel řízen i z nadřazeného regulátoru, tento nastavte na maximální teplotu.
- f) Zapalte dřevěné louče vložené do kotle dle bodu b). Dřevo se rozhoří směrem do kotle a po cca 3 minutách zapálí uhlí na roštu. Zapálení uhlí je možné sledovat kontrolním průzorem přes čiré sklo vložené do úchyttů. Jakmile se objeví žluté plameny je uhlí zapáleno.
- g) Po cca 5 minutách uzavřete záslepku zapalovací otvor. Záslepku zajistěte!
- h) Nastavte orientačně časování posuvu roštu a po dalších 5 minutách zapněte posuv roštu.
- i) Po cca hodině provozu doregulujte množství podávaného paliva do kotle (pokrytí roštu hořícím palivem 60°) přestavením času posuvu podle žádané teploty vytápěného objektu, případně dle tepelných ztrát objektu.
- j) Po ustálení provozu kotle (1 až 2 hodiny) zkontrolujte, případně doregulujte množství podávaného paliva do kotle. Posouvání roštu je nastaveno správně, jestliže palivo na roštu úplně vyhoří a při spadnutí do popelníku dále nedoufná a teplota spalin je cca 160–200°C. Kotlovým termostatem je možné navolit požadovanou teplotu výstupní topné vody. V případě zapojení nadřazeného regulátoru do ovládacího okruhu tento nastavit na požadovanou teplotu. Kotlový termostat je pak nutné nastavit na min. 80–85°C.

Při nastavení na jmenovitý výkon má být teplota spalin při provozu ventilátoru a vyčištěném stavu kotle v rozmezí 160–200°C(teploměr na kouřovodu). (kotel VM 15, lze krátkodobě výkonově přetížit, teplota spalin je pak značně vyšší). Od této doby je možno provozovat kotel v automatickém provozu.

7.4 Provoz kotle

Pokud je kotel správně seřízen, vyžaduje jen občasnou kontrolu. Doplňování paliva do zásobníku a vybírání popele provádějte vždy dříve než dojde k vyhoření veškerého paliva. Velikost zásobníku paliva, při jeho úplném naplnění, vystačí při běžném provozu kotle na denní provoz. Zásadně je však nutné denně **zkontrolujte stav naplnění popelníku a případně odstranit popel**. Palivo doplňujeme včas a do výšky 5cm pod hranu násypného otvoru při vyhoření cca 3/4 objemu zásobníku.

- Doplňování paliva za provozu se provádí následovně:
- a) Vypneme posuv roštu (viz. návod k obsluze ADEX typové řady SL 3) – stiskem tlačítka VENTILÁTOR).
  - b) Zajistíme provoz odtahového ventilátoru. Otevřením čtyřcestného ventilu zajistíme odběr tepla. Pouze za splnění podmínky chodu ventilátoru je možné otevřít víko zásobníku paliva.
  - c) Víko napřed lehce nadzvedněte (o 1 až 2 cm), několik vteřin počkejte až dojde k úplnému odsáti plynu ze zásobníku a teprve potom zásobník pomalým pohybem otevřete. Za tohoto stavu lze zásobník doplnit palivem. Palivo nesmí přesahovat plníci otvor protože by znemožňovalo vzduchotěsné uzavření víka. Doplňování provádějte co nejkratší dobou (připravit si palivo do nádob před přiložením). Při otevření násypky neprobíhá chlazení roštu! Po doplnění paliva víko opět uzavřete.
  - d) Spusťte posuv roštu (stisknutí tlačítka „PROVOZ“), požadovanou hodnotu teploty výstupní vody a čtyřcestného ventilu vraťte na původní hodnotu.

Kotel pokračuje v automatickém provozu.

V případě přerušení dodávky el. proudu kotel přejde do stavu „pohotovost“. Po obnovení dodávky proudu do 24 hod. kotel automaticky pokračuje v provozu.

UPOZORNĚNÍ: násypku otevřete pouze na nezbytně nutnou dobu, po dobu otevření víka násypky není dostatečně chlazen rošt, může dojít k jeho destrukci!

7.5   Odstavení kotle

Pokud vznikne potřeba odstavení kotle (např. z důvodu opravy topného okruhu), necháme vyhořet palivo nebo se ze zásobníku vyjede do popelníku. Po dohoření paliva se stále otáčí rošt a běží ventilátor. Po vypnutí posuvu roštu se při běžícím ventilátoru, již uvedeným způsobem, otevře víko zásobníku a zkонтroluje, zda v zásobníku nezůstalo žádné palivo.

Poznámka: pokud dojde k vyhoření nebo vyjetí paliva z násypky a teplota vody v kotli klesne pod 35°C regulátor kotel vypne (signalizace studeného stavu „ST“).

UPOZORNĚNÍ: Zásobník se nesmí otevřít jestliže neběží spalinový ventilátor!

7.6   Čištění kotle

Pro zajištění dokonalého spalování a udržení vysoké účinnosti, je potřebné vyčistit kotel od sazí a popelových úsad. Výrobce doporučuje čištění několíkrát za topnou sezónu. Doba provozu kotle bez čištění je různá. Závisí na kvalitě spalovaného paliva a využití výkonu kotle. O potřebě čištění svědčí stoupající teplota spalin (viz spalinový teploměr). Dříve než teplota stoupne o více jak 20°C než je při vyčištěném stavu, je vhodné provést čištění kotle.

7.7 Provozní čištění kotle

Kotel je možné při dodržení následujících podmínek vyčistit i za provozu takto:

- a) Vypněte posuv roštu (stisknutí tlačítka „ventilátor“)
- b) Kotlový termostat nastavte na maximum (musí běžet ventilátor).
- c) Po odvětrání zplodin (cca 2 minuty) opatrně otevřete popelníková dviřka a vyberte popel. Při manipulaci s popelníkovými dviřky a popelníkovou zásuvkou, je nutné použít ochranné rukavice. Popelníková dviřka ihned pečlivě uzavřít.
- d) Zvedněte víko výměníku
- e) Vyjměte turbulátor. Vyčistěte výhřevné plochy výměníku.
- f) Vraťte turbulátory na místo.
- g) Zavřete víko výměníku a pečlivě utěsněte dotažením přítužné páky.
- h) Jemný popílek vyberte přes sazová dviřka při odstavce kotle.

Po ukončeném čištění se zkонтroluje těsnost všech vík a kotel se zapnutím posuvu roštu uvede do provozu. Během několika minut pracuje kotel opět na plný výkon.

7.8 Úplné čištění kotle

Po skončení topné sezóny je nutné kotel vyčistit podle shora uvedeného postupu. **Spojovací kourovod a ventilátor čistěte min. 2× za topnou sezónu. Četnost čištění se stanovuje podle množství nálepů na oběžném kole ventilátoru.**

7.9 Údržba kotle

Za běžného provozu nevyžadují kotle VARIMATIK ani jejich příslušenství zvláštní údržbu. Mezi topnými sezónami (u kotlů provozovaných v průběhu celého roku po 6ti měsících) je nutné provést servisní organizací výměnu těsnících prvků a kontrolu stavu spalinového ventilátoru.

Před odstavením kotle do zálohy (mimo topnou sezónu) vyjďte palivo z násypky a násypku nechte větrat!

8 MOŽNÉ PORUCHY A JEJICH ODSTRANĚNÍ (viz příloha č. 6)

9 ZÁVAZNÉ NORMY PRO MONTÁŽ A PROJEKTOVÁNÍ KOTLŮ

ČSN 06 0310 – Ústřední vytápění, projektování a montáž

ČSN 06 0830 – Zabezpečovací zařízení pro ústřední vytápění a ohřívání užitkové vody

ČSN EN 303-5 – Kotle pro ústřední vytápění – Část 5

ČSN 73 4201 – Komínky a kourovody – Navrhování, provádění a připojování spotřebičů paliv

ČSN 06 1008 – Požární bezpečnost lokálních spotřebičů a zdrojů tepla

ČSN 33 2000-4-41: únor 2000 – Elektrotechnická zařízení – část 4 – Bezpečnost – kapitola 41 – Ochrana před úrazem el. proudem

Nařízení vlády 91/2010 Sb. – Podmínky požární bezpečnosti při provozu komínů, kourovodů a spotřebičů paliv

Pro nové instalace toopení volte teplotní spád soustavy 80/65.

10 SEZNAM SERVISNÍCH ORGANIZACÍ

*Je postupně doplňován po prováděných školeních a podepsání příslušných smluv.
Seznam je zveřejněn na internetové adrese www.varimatik.cz.*

11 LIKVIDACE ODPADŮ

11.1 Likvidace tuhých zbytků po spalování

Tuhé zbytky po spalování je nutno vysypávat pouze do nádob k tomu určeným, popř. odvézt na povolené skládky odpadů.

UPOZORNĚNÍ: Pro zajištění ekologického topení je zakázáno spalovat v kotli jiné palivo a látky, než je předepsáno. Jedná se hlavně o igelitové sáčky, různé druhy umělých hmot, barvy, hadry, lamino, ale i piliny, kaly nebo prachové uhlí.

11.2 Likvidace kotle po skončení jeho životnosti

Je nutno zajistit likvidaci jednotlivých dílů kotle ekologickým způsobem. Těleso kotle a kapotáž vykoupí Kovošrot, izolace odvézt na povolené skládky odpadů. Kotel před likvidací řádně vyčistit od popílku.

12 DŮLEŽITÉ POKYNNY A UPOZORNĚNÍ

12.1 Vytékání kondenzátu

Při prvním zatopení dochází ke kondenzaci a vytékání kondenzátu – nejde o závadu. Po delšíém topení kondenzace zmizí. Na plný výkon pracuje kotel za 1,5–2 hodiny po zátopu. Tvoření dehtu a kondenzátů v násypce je doprovodný jev při spalování uhlí, kdy část vody z uhlí v násypce se odparí a v zápetí zkondenzuje.

12.2 Umístění kotelny

Kotel VARIMATIK nevyžaduje na rozdíl od roštových kotlů starší generace obsluhu v průběhu dne. I když tento kotel při obsluze, díky použití ventilátoru, omezuje tvorbu polétavého prachu v kotelně, k určité produkci v porovnání s plynovými nebo elektrickými kotly dochází. Z tohoto důvodu doporučujeme buď oddělit prostor kotelny od obytných částí objektu tím, že přístup do kotelny bude samostatně vně objektu, nebo kotelnu umístit do samostatného objektu spolu s uhelnicou. I přesto, že obsluha kotlů je minimální, zamezí se tímto oddělením kotelny a uhelny šíření prachu z uhlí a popela do obytných prostorů.

(Viz příloha č. 5)

12.3 Oběhové čerpadlo

Při použití oběhového čerpadla pro jmenovitý průtok vody, vřazeného do kotlového okruhu, je zajištěn jmenovitý výkon kotle. Teplotní spád soustavy má být volen 85 - 70°C a minimální teplota vratné vody do kotle 65°C. Čerpadlo doporučujeme napojit na teplotní spínač tak,

aby pracovalo až při dosažení požadované minimální teploty vody v kotli (řešeno při instalaci ADEX SL3.2, 3.3).

12.4 Směšovací ventily

Směšovací ventil DUOMIX, nebo jiná směšovací armatura včetně termostatu zpětné vody, je vhodným prvkem při regulaci ústředního topení. Zajišťuje, aby vstupní teplota vytápěcí vody do kotle neklesla pod 65°C. Prodlužuje životnost kotle a komína. Provozní teplota na výstupu z kotle nemá klesnout pod 75°C, jinak se podstatně zkracuje životnost kotle.

Doporučené směšovací ventily:

VARIMATIK 15 - DUOMIX AO Js: 32

Pro okruhy vybavené oběhovým čerpadlem se použijí velikosti dle určení projektanta.

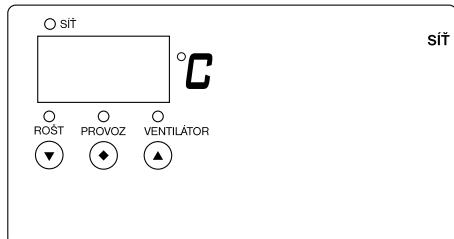
Doporučení závěrem:

Nakupujte doporučované palivo Ořech 2 od dodavatelů, kteří vám na faktuře uvedou, že se jedná o garantované palivo. Palivo kupujte v letních měsících, kdy je jeho sezónní cena nejnižší a zpravidla není během přepravy a skladování u distributorů nadměrně vlhké. Při uskladnění ve vaší uhlerně, i když se jedná o relativně vlhký sklep, dojde k vysušení volné vody v palivu. Zabránite tak potížím spojených s používáním nadměrně vlhkého paliva nakoupeného v průběhu topné sezóny.

V případě, že máte podezření na dodávku nekvalitního uhlí (nízká výhřevnost, velká zrnitost atp.) s abnormálně vysokou tvorbou dehtů a sazí v kotli, bezprostředně kontaktujte prodejce paliva a palivo reklamujte.

Příloha č. 1

Regulátor ADEX SL – 3.3

Obr. 1 Hmatník regulátoru ADEX SL-3.3

1. POPIS REGULÁTORU

Regulátor je řešen jako procesorový s analogovým čidlem teploty, reléovými výstupy pro ventilátor a motor roštu kotle, a se vstupy pro nadřazený regulátor (dálkové řízení) a havarijní termostat s rozpinacím kontaktem, zařazeným do okruhu ovládacího napětí výstupních relé. V napájecí cestě ventilátoru a motoru roštu je navíc kontakt relé, které je ovládáno havarijním termostatem a paměťovým obvodem havarijního termostatu. Při rozepnutí havarijního termostatu je napájení ventilátoru a motoru roštu vypnuto dvěma nezávislými prvky (s kontakty v sérii).

Na čelním panelu regulátoru je, kontrolka zapnutí regulátoru, třímístný displej LED zelené barvy s výškou číslic 15 mm, kontrolky chodu motoru roštu, provozu (stavu havarijního termostatu), chodu ventilátoru a tři ovládací tlačítka (▼, ◆, ▲). Regulátor bude zapínán a vypínán síťovým spínačem. displej v automatickém režimu zobrazuje aktuální kotlovou teplotu. V nastavovacím režimu zobrazuje požadovanou kotlovou teplotu, dobu prodlevy roštu, dobu chodu roštu. V manuálním režimu zobrazuje chod roštu a ventilátoru. V servisním režimu umožňuje nastavení hystereze spínání kotle a zobrazení poslední havarijní teploty kotle.

1.1 Technické parametry:

Napájení	230V/50Hz
Příkon elektroniky	max. 4 VA
EI. krytí	IP 41 (při zabudování svisele na kotel)
Výstup pro ventilátor:	230V/50Hz, max. 6,3A **
Výstup pro rošt:	230V/50Hz + 230V/50Hz, zpožděný přes C 3,5 µF
Výstup pro čerpadlo	230V/50Hz, max. 2 A
Vstup PT (dálkové řízení):	bezpotenciálový spínací kontakt
Vstup HT (havarijní termostat):	bezpotenciálový rozpinací kontakt
Měřená teplota:	0–110 °C, přesnost ± 2 °C
Nastavení teploty kotle:	60 ÷ 90 °C
Nastavení hystereze spínání kotle:	1 ÷ 15 °C
Nastavení krokování roštu:	0,5 ÷ 3,0/40 ÷ 120 sekund (chod/prodleva)
Rozměry max.	190×40×55 mm

** Ve variantě SL3.3/VM100 kW max. 8 A

1.2 Vstupy

Jako vstupní veličiny regulátor snímá hodnotu odporu čidla teploty kotlové vody, sepnutí dálkovéhořízení a rozepnutí havarijního termostatu. Na vstupech pro dálkové řízení i havarijní termostat je bezpečné napětí.

Na vstup PT lze připojit i regulátory, které mají na výstupu NPN tranzistor s otevřeným kolektorem, nejlépe výstup optronu. Připojený regulátor musí být vybaven funkcemi pro teplotní ochranu kotle (např. ADEX).

Na vstup pro havarijní termostat lze připojit pouze kontaktní termostat bez cizího napětí.

1.3 Výstupy

Jako silové prvky jsou vybrány relé s minimální zaručenou životností 1 500 000 sepnutí. Při sepnutí 1× za minutu pak vychází životnost pro trvalý provoz cca 1000 dnů. Při běžném provozu pouze v zimním období se dá odhadnout životnost minimálně 10 let. Při menší četnosti spínání nebo menším proudovém zatížení kontaktů relé životnost narůstá.

1.4 Zálohovací paměť

Všechny nastavené hodnoty jsou uloženy do paměti, ve které zůstávají zachovány i po odpojení regulátoru od sítě. Do této paměti je zapsána i poslední havarijní teplota kotle.

1.5 Elektrické jištění

Pojistka elektroniky T63 mA – při přepálení pojistky nesvítí kontrolka „sít“ po zapnutí síťového spínače.

Pojistka motorů (podle typu ventilátoru (T3,15 až T8A) – přepálení pojistky způsobí odpojení ventilátoru i motoru roštu. Tím je zamezen přísun paliva při poruše odtahového ventilátoru.

Výměnu pojistek lze provádět pouze po odpojení regulátoru kotle od sítě.

2. REŽIMY REGULÁTORU

Automatický režim

V automatickém režimu se nachází regulátor po zapnutí síťového spínače, pokud při předchozím vypnutí nebyl navozen režim havárie.

Na displeji je zobrazena kotlová teplota. Pokud je sepnut pokojový termostat, je sepnut ventilátor a podle přednastavených hodnot v paměti regulátoru cykluje posuv roštu. Překročí-li kotlová teplota hodnotu nastavenou v paměti, jsou ventilátor i cyklování roštu vypnuty. Při poklesu o nastavenou hysterezi (přednastaveno 5°C) je chod ventilátoru i roštu obnoven. Vypnutím pokojového termostatu je blokován chod ventilátoru i roštu bez ohledu na kotlovou teplotu.

Čerpadlo zapíná při chodu kotle při kotlové teplotě nad 55°C, mimo chod kotle při překročení 90°C.

Režim havárie

Rozepnutí havarijního termostatu je signalizováno zhasnutím kontrolky „PROVOZ“. Regulátor je uveden do stavu havárie, při kterém vypíná oba motory a na displeji problikává symbol „Ht“. Při poklesu kotlové teploty pod spínací teplotu havarijního termostatu a následném sepnutí havarijního

termostatu se rozsvítí se kontrolka „PROVOZ“. Svítí-li kontrolka „PROVOZ“, je možno havárii vybavit stiskem tlačítka ♦. Jinak je stav havárie uložen do paměti a nemaže se ani vypnutím regulátoru.

Režim „STOP“

Režim STOP slouží k odstavení kotle při vyhasnutí. Dosáhl-li kotel teplotu 60°C, zahájí se test poklesu pod 35°C. Klesne-li teplota kotle pod 35°C, regulátor vypne rošt i ventilátor a na displeji zobrazí „St“. Tento stav se zruší stiskem tlačítka ♦ nebo novým zapnutím regulátoru.

3. OBSLUHA REGULÁTORU

Po zapnutí síťového spínače je regulátor uveden do automatického režimu s hodnotami, přednastavenými ve výrobě nebo uživatelem při předchozím provozu. Na displeji se zobrazuje kotlová teplota.

Nastavení kotlové teploty:

Stiskem tlačítka ♦ se zobrazí nastavená kotlová teplota (bliká). Tlačítky ▼ , ▲ se mění nastavená hodnota v rozsahu 60 až 90°C. Příslušné tlačítko se drží stisknuté, dokud displej nezobrazí požadovanou hodnotu. Není-li 5 sekund sepnuto žádné tlačítko, je nastavená hodnota uložena do paměti a regulátor přejde do automatického režimu.

Nastavení krokování roštu:

- Je-li stisknuto tlačítko ♦ po dobu 5 sekund, přejde regulátor do režimu nastavování krokování roštu:
  - Nejprve se zobrazí doba prodlevy chodu roštu s desetinnou tečkou za číselnou hodnotou prodlevy. Tlačítky ▼ , ▲ se mění hodnota v rozsahu 40 až 120 sekund.
  - Dalším stiskem tlačítka ♦ se zobrazí doba chodu roštu s desetinnou tečkou mezi jednotlivými číslicemi. Pomocí tlačítek ▼ , ▲ se mění hodnota v rozsahu 0.5 až 3,0 sekund.
  - Po uplynutí 5 sekund bez stisku tlačítek se nastavené hodnoty uloží do paměti a regulátor přejde do automatického režimu.

Nastavení manuálního režimu:

Stiskem jednoho z tlačítek (▼ , ▲) přejde regulátor do manuálního režimu. Tlačítku ▲ odpovídá chod ventilátoru, tlačítku ▼ chod motoru roštu. Ventilátor a rošt se spustí stiskem příslušného tlačítka na dobu cca 1 sec. Displej i kontrolky roštu a ventilátoru signalizují manuální režim i chod příslušného motoru.

Manuální režim je ukončen stiskem tlačítka ♦ nebo rozepnutím havarijního termostatu.

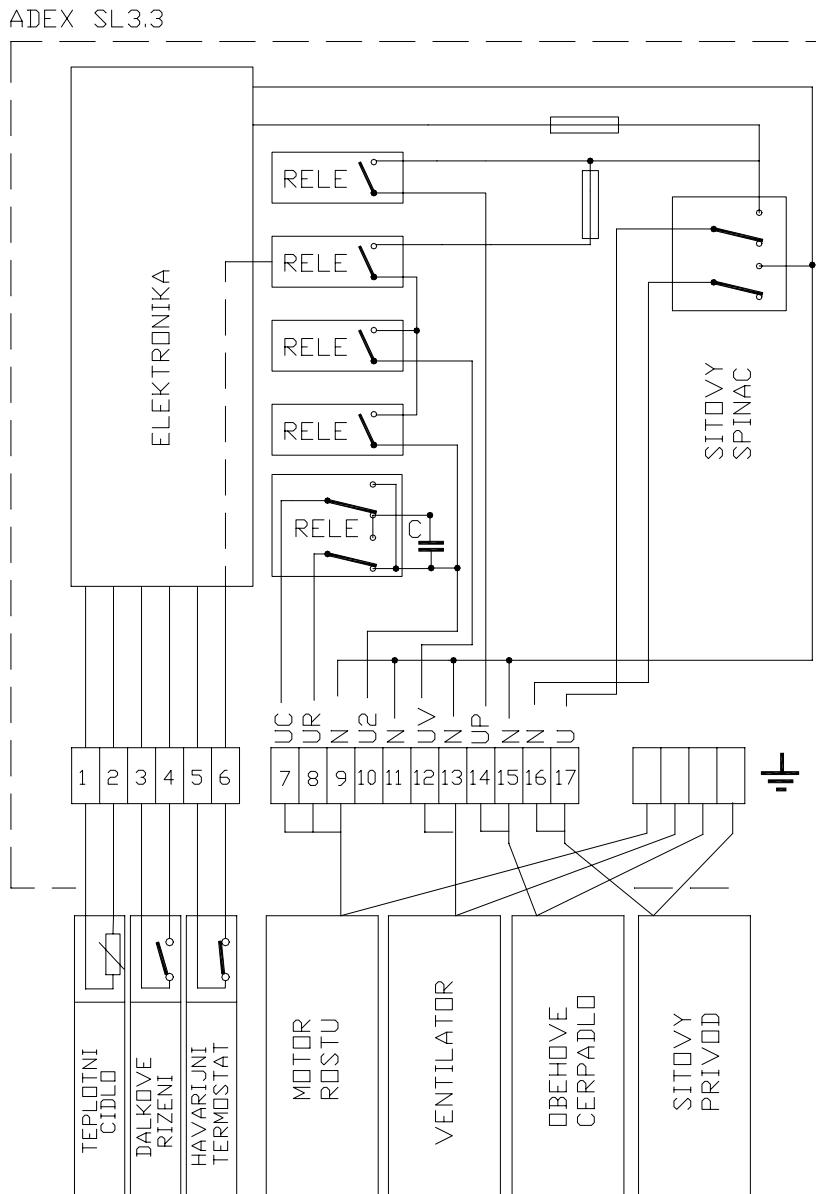
Servisní nastavení hystereze spínání

Je-li při zapnutí síťového vypínače současně stisknuto tlačítko ♦, zobrazí displej symbol „Hy“ a následně aktuální hodnotu hystereze. Tlačítka ▼, ▲ lze tuto hodnotu měnit v rozsahu 1 až 15°C. Není-li poté 5 sekund stisknuto žádné tlačítko, je hodnota hystereze uložena do paměti a zahájen automatický režim.

Vyčtení poslední havarijní teploty z paměti regulátoru:

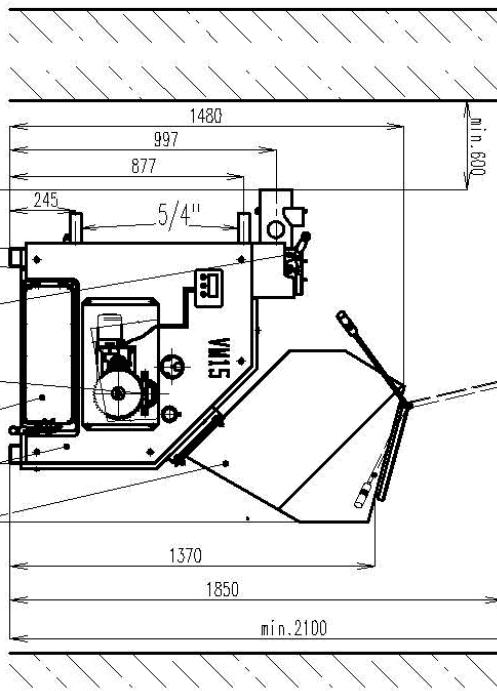
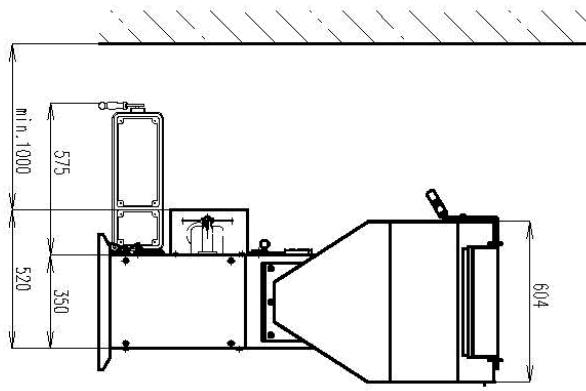
Pokud jsou při zapnutí síťového vypínače regulátoru současně stisknuta tlačítka ▼, ▲, zobrazí se symbol „Ht“ a následně poslední havarijní teplota kotle. Havarijní teplota je do paměti uložena při vypnutí havarijního termostatu. Její uložení do paměti slouží pro kontrolu vypínačí teploty havarijního termostatu. Po uvolnění tlačítka zobrazuje displej hodnotu z paměti ještě 2 sekundy a pak regulátor přejde do automatického režimu.

Obr. 2 Svorkové schéma regulátoru ADEX SL-3.3

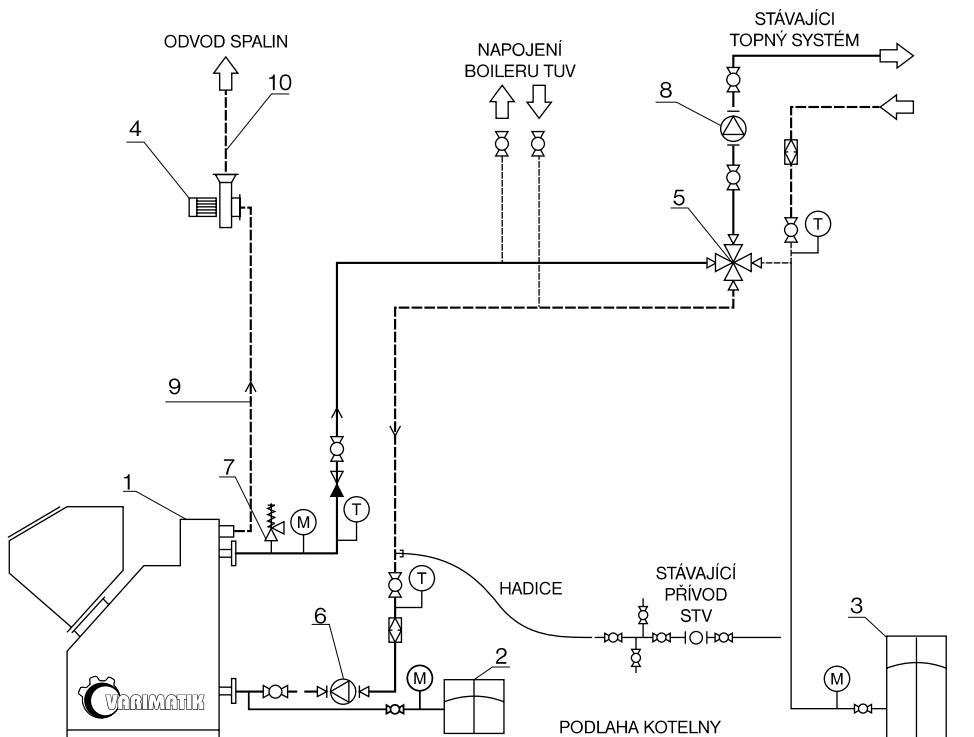
Příloha č. 2

Schéma kotle Varimatic VM 15

- 1. Násypka
- 2. Výměník
- 3. Tělo kotle
- 4. Vzdušnice
- 5. Popelová dvířka
- 6. Opláštění

Příloha č. 3:
Schéma zapojení kotlů do vytápěného okruhu

Legenda:

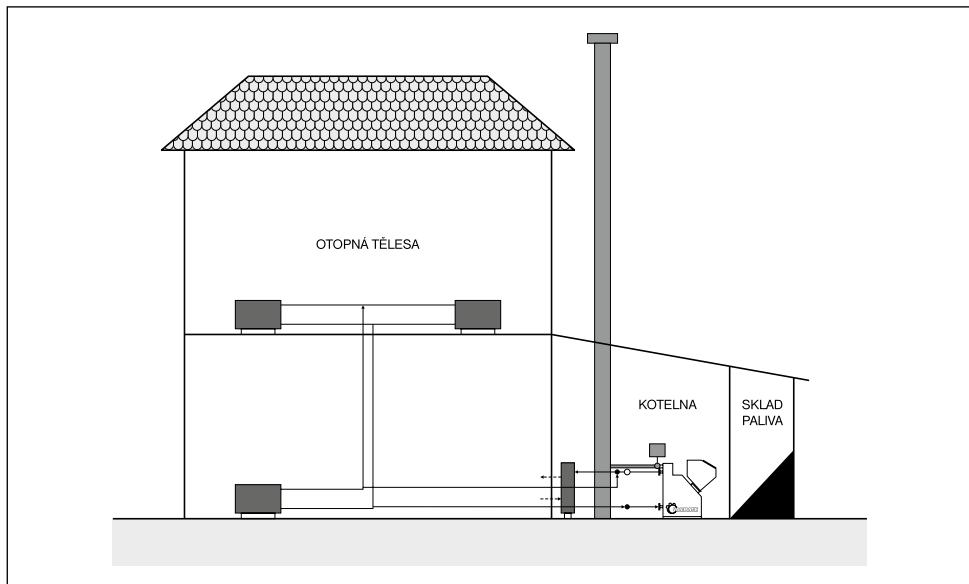
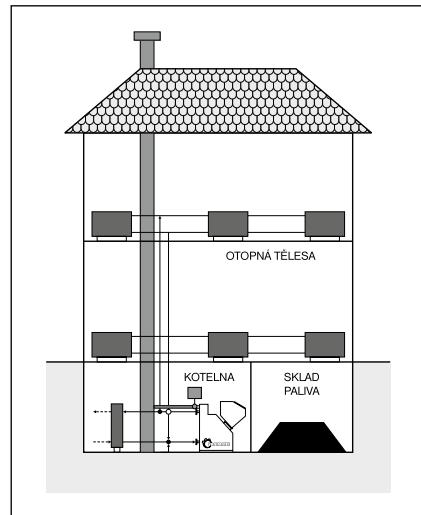
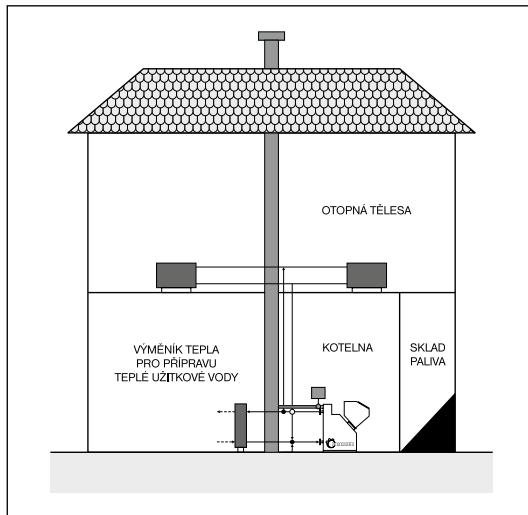
- 1 Kotel
- 2 Expanzivní nádoba OTTO (3 bar)
- 3 Expanzivní nádoba OTTO (3 bar)
- 4 Ventilátor VMT 180
- 5 Směšovací ventil čtyřcestný
- 6 Oběhové čerpadlo
- 7 Pojistný ventil (max. 200 kPa)
- 8 Oběhové čerpadlo
- 9 Kourovod – potrubí pr. 120 (flexo nerez)
- 10 Kourovod – potrubí pr. 150 (nerez vložka)

Příloha č. 4

Základní technické údaje kotle Varimatik VM 15

Typ		VM 15
Třída kotle podle účinnosti/emisí		3/3
Jmenovitý výkon	kW	15
Maximální výkon	kW	18
Jmenovitý průtok vody	l/hod.	750
Hydraulická ztráta	Pa	65
Příkon	W	230
Průměrná spotřeba paliva za hodinu při jmenovitém výkonu	kg	2,9
Objem palivové násypky	l	120
Doba hoření při jmen. výkonu	hod.	29
Rozměr násypného otvoru (š × v)	mm	400×400
Výška okraje násypného otvoru	mm	1370
Vnější průměr kouřovodu	mm	120
Teplota spalin na výstupu	°C	160–200
Hmotnostní průtok spalin	gr/sec	5,3
Příruby vody	Js/Jt	G 5/4"
Hmotnost prázdného kotle	kg	280
Obsah vody v kotli	l	50
Regulační rozsah teploty vody	°C	65–90
Výška s násypkou	mm	1480
Hloubka	mm	1250
Výška s otevřenou násypkou	mm	1850
Rozteč vývodů	mm	632
Výška bez násypky	mm	1084
Výška kouřovodu střed	mm	997
Výška příruby topné vody	mm	877
Šířka kotlového tělesa	mm	310
Šířka kotle s kryty	mm	520
Šířka zásobníku paliva	mm	604
Výška příruby zpětné vody	mm	245
Provozní podtlak v odtahu spalin	Pa	-110

Příloha č. 5

Příloha č. 6

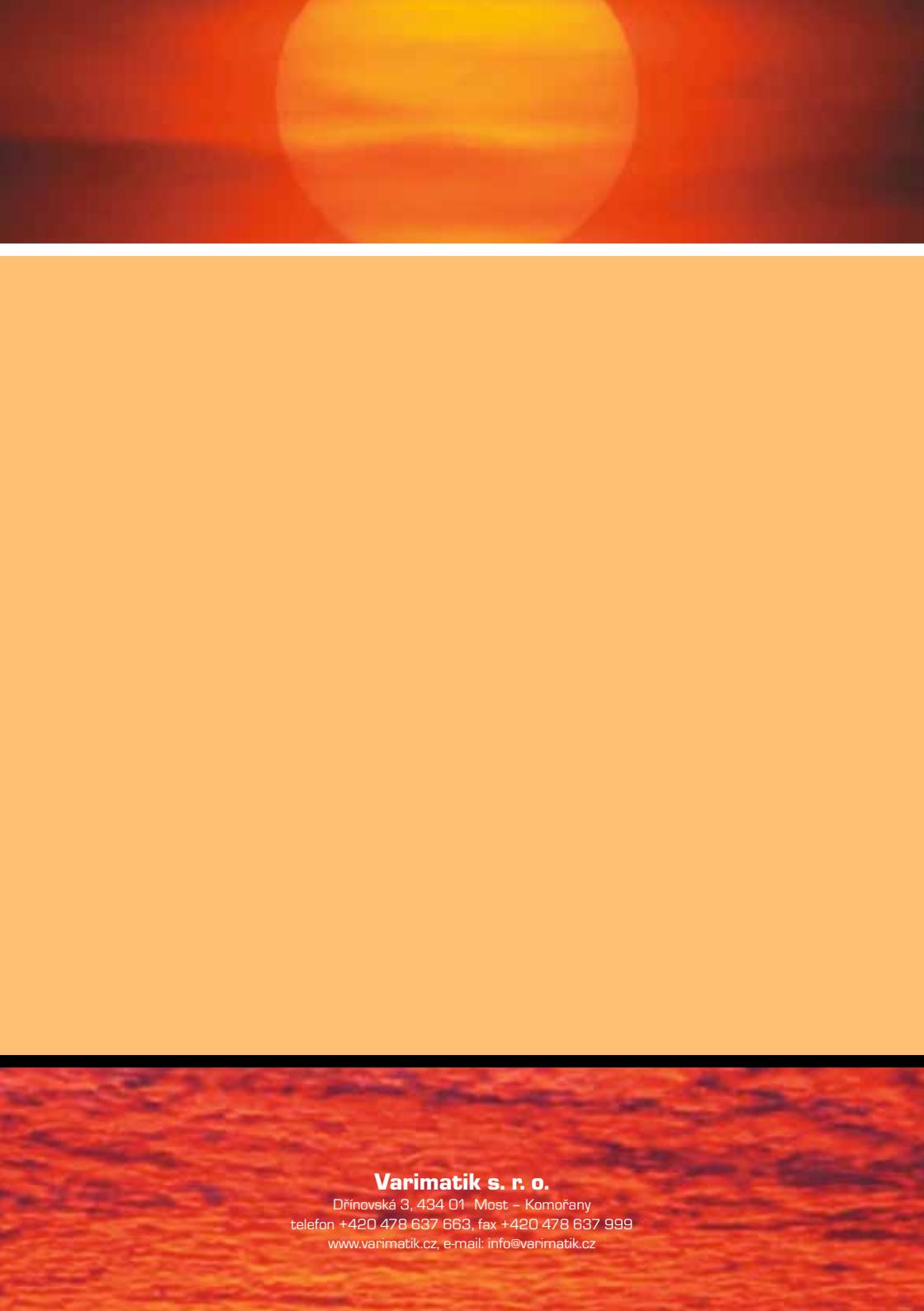
Porucha	Předpokládané příčiny	Způsob odstranění
Hlavní vypínač nesvítí, pohon a ventilátor stojí.	Vypadlý jistič mimo kotel.	Zkontrolujeme připojení na elektrickou síť.
	Přepálená pojistka.	Výměna pojistky ve skřínce řídící automatiky (viz příloha regulátor kotle).
Hlavní vypínač svítí ventilátor a pohon přesto stojí.	Přepálená pojistka ventilátoru a pohonu roštu. Uvolněné spojení v ovládací skřínce, eventuelně poškozený vodič.	Výměna pojistky ventilátoru a pohonu roštu (viz příloha regulátor kotle). Případně volat servis.
Ovládání funguje (svítí žárovky) pohon ale stojí.	Zasekl se rošt díky nějakému cizímu předmětu.	Zkontrolovat volné otáčení roštu, odstranit cizí předmět na roštu (demontáž rozety), jinak volat servis.
Tepelný výkon kotle je malý.	Nesprávně nastavené krovkování (podávání paliva).	Nastavíme krovkování.
	Kotel je zanesený (vysoká teplota spalin).	Kotel vycistíme.
	Hrdlo násypky uhlí je zanesené.	Vycistíme.
	Výkon ventilátoru je malý (malý tah).	Zkontrolovat motor a lopatky ventilátoru.
	Nekvalitní uhlí s vysokým obsahem prachu, malá výhřevnost.	Užít doporučené uhlí.
	Netěsné otvory kotle, falešný vzduch.	Zkontrolujeme těsnost všech otvorů.
	Výkon kotle je menší než je tepelná ztráta soustavy.	Snižit odběr tepla, potřeba většího kotle.
Vypne havarijní termostat.	Oběhové čerpadlo nefunguje, nebo je malá cirkulace topné vody.	Zkontrolujeme čerpadlo.
	Vytápěný systém je špatně dimenzovaný.	Přenecháme posouzení projektantovi.
	Termostat je porouchaný.	Vyměnit.

Porucha	Předpokládané příčiny	Způsob odstranění
Vyhasne oheň.	Uhlí je zcela mokré, slepilo se.	Mokré uhlí vyberme z kotle a doplníme suchým uhlím.
	Otáčení roštu je moc rychlé tzv. ujíždí do popelníku.	Nastavíme krovování.
	V hridle je silný nános, který zabraňuje sesuvu uhlí.	Vyčistit.
Uhlí prohořívá do zásobníku.	Těsnění víka násypky je porušeno.	Vyměníme.
Kotel na normální teplotě syčí.	Pomalá cirkulace vody.	Zkontrolovat čerpadla v systému a odvzdušnění kotle.
	V kotli jsou usazeniny.	Konzultovat s odborníkem.
Z kotle teče voda.	Trhlina na kotli (vada materiálu, předčasná koroze špatným provozem).	Volat servis.
Uvnitř kotle se sráží spaliny.	Kotel je provozován na příliš nízké teplotě (teplota vratné vody nižší než 65°C), dochází k nízkoteplotní korozi tělesa kotle.	Konzultovat s projektantem (použít čtyřcestný ventil).
V kotli kondenzuje dehet – teče do popelníku, tvoří se nadměrné množství sazí.	Je spalováno palivo s obsahem dehtů větším jak 20 %	Reklamovat dodávku paliva. Není závadou kotle. Provést výměnu paliva.

Poznámky

Poznámky

Varimatik s. r. o.

Dřínovská 3, 434 01 Most - Komňany
telefon +420 478 637 663, fax +420 478 637 999
www.varimatik.cz; e-mail: info@varimatik.cz